

[Naslovnica](#)[Novosti](#)[Udruge](#)[Zdravlje](#)[Regulative](#) ▾[Priče ratnika](#)[Povijest](#) ▾[O nama](#)

Izdvojeno • Priče ratnika

Hasan Delić – Rom koji je bio spreman dati život za slobodnu Hrvatsku

5. kolovoza 2020. • by Braniteljski

U Domovinski rat, pored ostalih nacionalnih manjina uključio se i znatan broj Roma. Njihova uloga nažalost je ostala prešućena i zanemarena sve do nedavno. Romi su se uključili u Domovinski rat u raznim rodovima vojske, od oklopništva preko topništva do pješništva. Točne brojke nemoguće je utvrditi niti kada je u pitanju broj sudionika romske narodnosti, a niti kada je u pitanju broj poginulih. Dodatan problem je i činjenica da se veći broj Roma početkom 90-ih, odnosno na popisu 1991. nije deklarirao kao Romi već kao Hrvati, Srbi, Jugoslaveni, Muslimani itd. Ono što je moguće utvrditi je činjenica da su osobe romskog podrijetla svoj život dale u nekima od najvećih bitaka Domovinskog rata. U bitci za Vukovar stradao je Zdravko Vladislavljević – Edi, u operaciji “Bljesak” Salko Čavalić, a u operaciji “Oluja” poginuo je Stanislav Nikolić. Kada sam napisao knjigu *I mi smo branili Hrvatsku – Romi u Domovinskom ratu* bio sam svjestan da mnoge priče Roma branitelja nisu u njoj ukoričene. U njoj je spomenuto ime i zagrebačkog Roma Hasana Delića no njegova je priča sve do danas bila neispričana. Hasan Delić rođen je 8. ožujka 1959. u selu Vukovije Donje nedaleko Tuzle u Bosni i Hercegovini. U Zagreb je stigao kao dječak, sa sedam godina.

Došao sam živjeti kod strica nakon što mi je tata završio u zatvoru. Jedno vrijeme bio sam kod strica no kako je u malom prostoru on već imao obitelj, uskoro sam počeo živjeti po domovima ili kao najamnik odnosno sluga. S 20 godina otišao sam služiti vojsku JNA u Pivku u Sloveniju. **Ubrzo nakon povratka iz vojske upoznao sam ženu i započeli smo zajednički život i dobili smo blizanke – Jasminu i Tamaru.**

Jeste li bili svjesni što se događa kada je počinjao rat u Hrvatskoj i kako ste se u njega uključili?

Znao sam što se događa. **Ja sam Rom islamske vjeroispovijesti no nisam pomišljao da bježim.** Dragovoljno sam se javio u jesen 1991. nedugo nakon što mi je kćer Tamara preminula od karcinoma. Otišao sam sa susjedom u Remetinec 1. prosinca 1991. i pristupili smo Hrvatskoj vojsci. U početku smo bili smješteni u Samoboru gdje smo položili prisegu kao pripadnici 102. novozaagrebačke brigade. Nakon tjedan dana obuke upućeni smo u Svinjičko kraj Siska. **Vrlo brzo poslani smo na rijeku Kupu gdje smo krenuli u napad na Glinu.** To je operacija „Vihor“ koja je završila vrlo tragično. Čamcima smo prešli Kupu. Mi smo ušli u Stankovce u kojima smo proveli noć no idućeg dana započeo je snažan protunapad na naše položaje s minobacačima i tenkovima. Ljudi su počeli panično bježati natrag. Ja sam imao puškomitraljez, moj pomoćnik je ostao sa mnom, dok recimo zapovjednik satnije je pobjegao. Pomagao sam suborcima da se ukrcaju na čamce, držao sam stražu i držao odstupnicu. **Mnogi su plivali, a hladnoća je bila neizdrživa te su se utopili.** To je bilo bježanje, a ne povlačenje. Ja sam čak prešao Kupu i onda sam se još jednom vraćao po našu jednu skupinu koja je ostala tamo zajedno s nekim dečkima koji su stigli u pomoć. Ne sjećam se odakle su bili, možda iz Dubrave, ali bili su dobro opremljeni, kao specijalci. Nitko nije htio ići s njima. Kada su pitali tko će s njima jedini sam se javio. Jedan

momak iz Vojne policije dao mi je automatsku pušku, prešli smo preko i izvukli naše dečke.

Granate su bez prestanka padale oko nas.

Hasan Delić (drugi s lijeva) sa subrocima

Kako je bilo vratiti se nakon takve neuspješne prve akcije?

Okupili su nas na Velesajmu, ondje sam dobio i prvu pohvalu od zapovjednika kada nas je postrojio. **Rekao sam samo – nemojte me hvaliti, žao mi je ljudi koji su ostali tamo, koji su poginuli.** Kasnije smo bili smješteni kod Ivanić-Grada gdje smo imali obuku no meni je toga bilo dosta, htio sam na teren.

U srpnju 1992. godine formira se borbena skupina od 313 pripadnika 148. brigade i 100 pripadnika 102. brigade koja odlazi u operacije oslobađanja dubrovačkog zaleđa. Među njima bio je i Hasan Delić koji se prisjetio se tragičnih događaja koji su uslijedili na tom terenu.

Pitali su tko bi išao i ja sam se javio. Zapovjednik satnije koja se okupila bio je **Tomo Krešo Špeletić**, zvali smo ga „Deda“. S nama je sjećam se bio i Francuz, vrlo dobar ratnik. Mi smo kada smo stigli smjestili se u *Vrtove sunca* (op. a u Orašcu kraj Dubrovnika) gdje nam je bila baza te zatim preuzeli položaje odnosno čuke od „Tigrova“ i držali smo te položaje. E kada su oni počeli granatirati te položaje to je bilo grozno. Na položaju **Zečja glava** poginuli su moji prijatelji **Damir Marušić** i **Domagoj Jogunica**. Marušić je, koliko se sjećam bio u „Tigrovima“, bio je gore na odmoru kada smo mi kretali te nam se pridružio. Mi smo išli prvo kao izvidnici vidjeti ima li gore četnika, nije ih bilo i mi smo zauzeli položaj. Na smjenu je odlazio Damir, pozdravili smo se i rekli ‘vidimo se gore kada vam dođemo na smjenu’. Mi nismo ni stigli do gore kada je počelo granatiranje. **Ne možeš nigdje. Ubit će te ili geler ili**

kamen ili zmija. Mi kada smo došli gore, to je bilo grozno. Damiru je otkinulo nogu, jedan je bio ranjen u debelo meso, jedan u oči. Jogunica je bio živ i preminuo je na putu do bolnice. **Mene je to sve strašno potreslo, bio sam sav krvav, gledao sam prijatelje kako umiru...** Dali su mi doktori kada smo se spustili s te čuke neke tablete da se smirim. Idućeg dana poginuo mi je još jedan prijatelj, **Zdravko Fiočić.** Naime kasnije se išlo gore minirati te položaje, opet su počeli granatirati i poginuo nam je Fiočić koji je bio dio grupe koja je bila osiguranje tim minerima. Tada sam se slomio, mislio sam da su svi poginuli gore, no kada sam shvatio da nisu počeo sam plakati od sreće. Nakon tri dana povukli su nas natrag u Zagreb.

Na mostarskom ratištu (Hasan Delić prvi s lijeva)

Kako je izgledao ostatak Vašeg ratnog puta?

Kad sam se vratio iz Dubrovnika ostao sam tjedan dana doma i onda sam otišao u zapovjedništvo koje je bilo u Svinjičkom. Zapovjednik **Božo Božičević** me pitao želim li ići možda u neku drugu brigadu. No nisam htio, skinuo sam se. Izdržao sam mjesec-dva i vratio sam se natrag u vojsku u Veliku Bunu. **Kao dio Taktičke grupe 153 otišao sam u Bosansku Posavinu.** Bili smo smješteni u selu Koraće blizu Dervente. Mjesec-dva bili smo tamo vodili teške borbe, imali smo poginulih dosta, a kada smo dobili smjenu, navodno je ona izdržala tek tjedan dana. Nakon Bosanske Posavine upućen sam na obuku u Zagorje u Slatinu Stubičku gdje sam prošao obuku za zapovjednika desetine. Vodio ju je **Werner Ilić** i moram priznati kako smo tih 15 dana "pišali krv". Kasnije sam bio i u borbama kod Mostara, a kada sam se vratio prešao sam natrag u 102. brigadu u kojoj sam bio u **brigadnim izviđačima.** Zapovjednik našeg voda bio je **Željko Maršić** i bio je **Vjeko Javorić.** Držali smo položaje na Kapeli iznad Plaškog, tamo smo bili neka tri mjeseca. Kada smo se vratili, nismo bili na odmoru ni tjedan dana kada je stigla zapovijed da se vraćamo **i onda je 4. kolovoza 1995. krenula „Oluja“.** Djelovali smo na pravcu Petrinja – Glina – Vrginmost. Nas 22 izvidnika

ušli smo u Vrginmost u kojem su već bili pripadnici UN-a. Srbi se nisu htjeli predati i onda se išlo u pregovore i na koncu su se predali. Mi smo se vratili u Glinu i osiguravali smo tu kolonu neprijateljskih vojnika koji su se povlačili. Demobiliziran sam 30. studenog 1995. godine. **Danas sam u mirovini, Hrvatski sam ratni vojni invalid i imam 40% invaliditeta, bolujem od teškog oblika PTSP-a.** Teško mi je, imam osam pokušaja suicida, no zahvalan sam državi koja mi je pomogla. Od 2000. godine sam Psihijatrijskoj bolnici u Jankomiru i dan danas idem na kontrole. Idem i u džamiju, a idem i u crkvu, meni je to isto sveta kuća. **Jedan je Bog.**

"Ratni plijen" u operaciji "Oluja"

Jeste li u Domovinskom ratu imali problema zato što ste Rom?

Jedan me suborac nazvao „Cigo“, a mi smo u istoj uniformi i borimo se za istu državu. Zna mi ime i nazvao me tako što me uvrijedilo i ja sam nasrnuo na njega pa su nas rastavili. No to je bio jedan slučaj i kasnije nikada nisam doživio ništa slično. Napredovao sam, bio sam zapovjednik desetine i uvijek sam gledao da sam dio kolektiva, jednak kao i drugi i tako je i bilo. **Znali su da mogu na mene računati uvijek.** Kada netko nije htio na stražu od mojih vojnika ja bi išao, bio sam zaista fer prema njima i oni su toga bili svjesni.

Brigadni izviđači 102. novozagrebačke brigade Hrvatske vojske u oslobođenoj Hrvatskoj Kostajnici.

(Hasan Delić čuču u sredini)

O autoru

Borna Marinić

Magistar povijesti, Radno iskustvo stjecao je u Hrvatskom povijesnom muzeju i na Hrvatskoj radioteleviziji. Autor je nekoliko knjiga i filmova na temu Domovinskog rata. Urednik je portala Braniteljski.hr te Facebook stranice Dogodilo se na današnji dan – Domovinski rat, također uređuje i vodi emisiju Domoljubne minute koja se svakog dana emitira na Hrvatskom katoličkom radiju.

[Pogledaj sve objave](#)